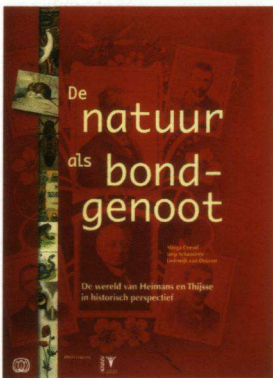

De natuur als bondgenoot

De wereld van Heimans en Thijssse in historisch perspectief

Tegenwoordig wordt de natuurbescherming gedragen door brede lagen van de bevolking. Dat was niet altijd zo vanzelfsprekend als het nu is. Zo'n negentig jaar geleden waren er nog maar enkelen die al inzagen dat het in stand houden van natuurgebied niet vanzelf zou gaan en dat er flinke inspanningen voor nodig waren.

Pioniers op dit gebied zoals Van Eeden, Heimans en Thijssse beseften al vroeg dat doeltreffende beheermaatregelen en ook wettelijke bescherming nodig waren.

Over Heimans en Thijssse is al heel veel geschreven. In de KNNV-uitgave 'De natuur als bondgenoot' hebben de auteurs een treffend 'historisch perspectief' weten te schetsen van de wereld van de natuurbescherming in de periode van Heimans en Thijssse. Het boek geeft antwoord op vragen zoals 'Hoe kwamen in Nederland natuurmonumenten tot stand?' of 'Wat was de invloed van populaire reeksen zoals de Verkade-albums?' In een vijftigtal essays vragen de auteurs antwoord op dergelijke vragen en beschrijven personen en onderwerpen die te maken hebben met 'het erfgoed' van Heimans en Thijssse. De auteurs van 'De natuur als bondgenoot' zijn zeer deskundig en goed op de hoogte van de geschiedenis van de natuurbescherming en van de werken van bekende pioniers op het terrein van natuurbescherming. Zo lezen we veel wetenswaardigs over mensen als Van Eeden, Heukels, Tinbergen en Strijbos, maar ook over andere onderwerpen zoals het Naardermeer, heemtuinen en het Amsterdamse

Bos, maar ook over bekende uitgaven zoals het bekende boek 'Het Vogeljaar' van Jac P. Thijssse de Verkade-albums en over de uitgaven van organisaties zoals KNNV en IVN. Ook komt het ontstaan van de Vereniging Natuurmonumenten aan bod en ook van de later ontstane provinciale 'Landschappen'. Natuurlijk is ook aandacht besteed aan Vogelbescherming Nederland en er is een hoofdstuk over pioniers in de vogelfotografie. Het boek geeft een goed en zeer uitgebreid overzicht van de ontwikkelingen van de natuurbescherming in Nederland. Deze uitgave is zeer fraai uitgevoerd en rijk geïllustreerd. Door de grote hoeveelheid informatie en de thematische indeling is het ook prima als naslagwerk te gebruiken. Het boek is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met het IVN en de Heimans en Thijssse Stichting. In deze uitgave is dan ook veel historisch materiaal uit de archieven van de stichting toegankelijker gemaakt.

Coesèl, M., J. Schaminée & L. van Duuren (2007): De natuur als bondgenoot – De wereld van Heimans en Thijssse in historisch perspectief. 23,5 x 30 cm. Gebonden. 288 bladzijden. Foto's en tekeningen. ISBN: 978 90 5011 224 6. KNNV Uitgeverij, Zeist/Heimans en Thijssse Stichting, Amsterdam, IVN, Utrecht. Prijs: € 29,95.

RAK

De wereld is een wonder

Onder de titel 'De wereld is een wonder' schrijft Dolf Boddeke uit Santpoort over zijn leven als visserijbioloog. Het is een boek dat voor veel mensen heel veel leesplezier kan leveren. Dolf is een rasverteller. Hoe kan het ook anders als je een werkzaam leven lang onder de vissers van bijvoorbeeld Wieringen hebt vertoefd? De verhalen zijn geweldig en zeer gedetailleerd. Wie zich als ruim zeventigjarige zoveel details uit zijn leven weet te herinneren, mag zich gelukkig prijzen. Niet alleen de anekdotes zijn heerlijk om te lezen, maar ook heel interessant is het te lezen over de levenswijze van garnalen. De wijze van voortplanten en de trek van

één van de garnalesoorten is boeiende lectuur.

Dolf heeft zo zijn eigen kijk op zaken in de wetenschap en hij steekt zijn mening niet onder stoelen of banken. Daardoor zijn leidinggevend op bijvoorbeeld ministeries niet altijd ingenomen met de uitkomsten van zijn onderzoek of met de kritische kanttekeningen bij een politiek interessant gegeven. De opwarming van de aarde door de gevolgen van de CO₂ vindt bij Dolf niet direct gehoor. Daarmee maakt hij niet direct vrienden bij de milieubewegingen, maar daar gaat Dolf op zijn bekende vriendelijke manier mee om. Geweldig.

In *het Vogeljaar* heeft Dolf ook al eens blijk gegeven van zijn kritische kijk op de mosselvisserij en de problematiek in relatie tot steltlopers.

Wieringer vissers hebben zijn hart en volgens het boek komt dat doordat zij 'leven om te vissen', hetgeen Harlingers niet doen. Die vissen om te leven en als er even een harde wind staat hebben zij een mooi excuus om in bed te blijven liggen. Uw recensent kent Dolf al heel lang en hij weet hoe Dolf kan genieten van bijvoorbeeld een Bosuil in de boom in zijn tuin. Een aimabel mens, maar wel met een eigen mening en dat is goed voor de mensen die niet alle informatie tot zich kunnen nemen om een gedegen mening te kunnen vormen. Wie net als Dolf wil genieten van de natuur en mee wil helpen een steentje bij te dragen aan een beter leven voor de mensen na ons, zal met dit boek heel veel kostelijke momenten beleven. Dat Dolf de bekende boerenzwaluwonderzoeker Benny van den Brink abusievelijk Peter van den Brink noemt, zij hem vergeven.

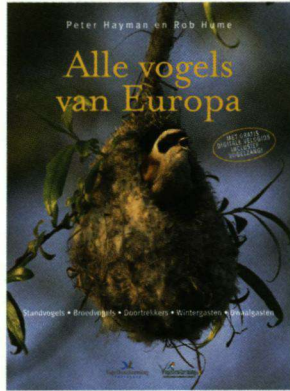
Boddeke, D. Dr. (2008): De wereld is een wonder. ISBN: 978-90-809255-8-8. GBU-Uitgevers, Urk. Prijs: € 19,50.

PCM

Alle vogels van Europa

De auteurs van het rijk geïllustreerde boek 'Alle vogels van Europa' hebben al ruimschoots hun sporen verdiend met boeken over vogels. Veel vogelliefhebbers zijn hun hobby begonnen met het bekende zakgidsje van de eerste auteur Peter Hayman. Dat gidsje valt in het niet

bij het hier beschreven omvangrijke naslagwerk. Van 430 soorten worden de kenmerken vermeld en wordt andere informatie gegeven, begeleid door foto's en tekeningen met de soortspecifieke verschillen door het jaar heen en hun vliegbeelden. Voor elke soort is aangegeven of hij stabiel, bedreigd of kwetsbaar

is. Onderaan elke bladzijde is met één oogopslag aan de hand van een symbool te zien in welk jaargetijde een soort valt waar te nemen. Daar staan ook verspreidingskaartjes afgebeeld en

pictogrammen die betrekking hebben op het leefgebied. Ook staat er een afbeelding van een op de vogel lijkende soort. Per soort is ook een schaalmodel afgebeeld, waarmee gerefereerd kan worden aan de grootte van een voor ieder bekende vogelsoort. Hier en daar zijn in een kader weetjes over een soort toegevoegd. Opmerkelijk is het ontbreken van een beschrijving van de Bladkoning, die toch jaarlijks tijdens de trek kan worden waargenomen. Ook de Blauwstaart ontbreekt, terwijl andere eveneens zeldzame soorten wel worden vermeld. De afgebeelde Gouden Gors (een letterlijke vertaling van het Duitse Goldammer) is een Geelgors. De gecombineerde afbeelding van vleugelprofielen van Bosrietzanger en Kleine Karekiet is onjuist. Overigens hebben zelfs ringers soms moeite Bosrietzangers te determineren met behulp van de vleugelformule. Zelfs als zij de vogel in de hand hebben. Er staan in deze gids wel meer details, zoals van rugveren bij Kepen en keelveren bij Zwarte Spreeuwen, waar de gewone veldwaarnemers zeer weinig aan hebben of waar men hooguit bij vondsten mee uit de voeten kan. Het register is niet gebruiksvriendelijk, omdat men voor het raadplegen eerst wel goed moet weten in

welke vogelgroep een soort thuishoort. Zo is bijvoorbeeld de Bosrietzanger bij de rietzangers te vinden en de Sprinkhaanzanger onder de zangers.

Een digitale veldgids met afbeeldingen en zang is in het boek gevoegd. Deze digitale gids kan zowel op een pc met Windows, een Apple computer of op een iPod worden geïnstalleerd.

Ondanks de tekortkomingen is 'Alle vogels van Europa' een prima naslagwerk

voor alle categorieën vogelaars. Het is een boek om na een dag buiten de determinatie van een soort met de genoteerde informatie of gemaakte foto's nog eens te toetsen of wat meer over een soort aan de weet te komen.

Hayman, P. & R. Hume (2008): Alle vogels van Europa. 22,5 x 30,5 cm. 552 bladzijden. 330 kleurenfoto's, alle honderden tekeningen in kleur. ISBN 978 90 5210 720 2. Tirion, Baarn.

DAJ